

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelentik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor. Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor. Egy óra 1 kor.
Lelkészek, tanítók, közéleti jegyzők 8 koronáért kapják a lapot
Egyes szám ára a csütörtöki lapból 8, a vasárnapból 16 fillér.

Főmunkatárs:

dr. Matkovich Tivadar.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Ifj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok az utcán is árusítatnak.

Lapunk legközelebbi száma a kettős ünnep miatt csak jövő vasárnap jelenik meg.

Karácsonykor.

Ma van az évfordulója annak az egész művelt világ által ünnepelt napnak, amikor megszületett a Megváltó, aki kinhalált halt az emberek bűneiért, mert nagyon szerette őket. E megszentelt napot megelőzőleg, a Megváltó szent tanításai értelmében tette meg a győztes központi hatalmak négyes szövetsége a békeajánlatot ellenségeinknek. Megtette annak dacára, hogy ezek voltak azok, akik igazságtalan, elvetemedett módon, nagy túlerővel, ok nélkül reánk törtek, hogy megöljenek és mint az emberevő kannibálok, felfaljanak bennünket.

Ha az Isten fiának lelki valójából egy parányi lakoznék az ellenség vezetői intézőinek lelkében; ha annak magasztos tanításait pogány ódonm nem tagadták volna meg s ha nem vákítaná el őket a legalacsonyabb önzés és haszonvágy, úgy emez ajánlatra nem lehetne más a válaszuk, mint hogy magukba szállva, tisztességes szándékkal elfogadják a becsületesen nyújtott békeajánlatot s véget vetve az égkiáltó embermészárlásnak, a félrevertett s áldozatul dobott népek milliói a rettenetes lidércnyomás alól felszabadult lélekkel kiálthatnák az isteni gyermek születése napján: Gloria, in excelsis Deo! Dicsőség a mennyben az Urnak és békesség a földön a jó embereknek.

Meglátjuk mit fognak cselekedni.

Ha az embervérben gázoló ellenséges hatalmak a saját népeik pusztulását tovább is provokálnák, úgy az Isten, aki velünk van és velünk lesz, a poklokra fogja őket diadalmas fegyvereink által sújtani, mint Lucifer! És akkor a ma született szent fia sem fog értük könyörögni, e szóval, hogy: "Uram bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekesznek." Mivel hogy igenis tudják, hogy gonoszszágot cselekesznek.

Jobbra-balra.

Antánték ugyancsak köpik a markukat. Ahán! — mondják ők. Persze, most már békét kérnek a központi hatalmak, mert le vannak gyűrve, ez már az utolsó vergődésük. Nem egyezünk, egészen letiporjuk őket stb.

stb. — Az egyszeri házaló is azt kiabálta, amikor egy falusi emberrel valahogy összeveszett s ez őt leteperte a földre és reátérdelt:

— Jaj, jaj! Vegyék le rulum eztet a porost emberit, mert — égy éjlek — agyonötöm!

Megtörtént.

Megtörtént a nádorhelyettes választás a képviselőházban. Megválasztották gróf Tisza István miniszterelnököt az ellenzék jelöltjével, József kir. herceggel szemben. Ehhez a választáshoz a főrendiház is nagy többséggel járult hozzá.

Az eredmény teljesen megfelel annak, amit a dolog természete és Magyarország alkotmányos és politikai életének követelményei megkívánnak. Amde amit az ellenzék eme eredmény megakadályozása céljából követett, ez nem felel meg sem annak a hazafiai kötelességnek, amelynek különösen az ilyen időkben, mint a mostani, nem szabad a belső ellentétüket, még kevésbé a belső viszálykodást az ellenséges hatalmak kárörömére piacra vinni — és nem felel meg a király iránti köteles tiszteletnek, amely tiltja, hogy uralkodói szereplése legértékesebb emlékének, a koronázásra való visszaemlékezés illatának tisztaságát a mérges nyálat köpködő gyűlölködés büzével megfertőzzék.

Ez egy. A más meg az, hogy avval a rajongó szeretettel, amivel a Habsburg-család Istenben boldogult József nádorunk és leszármazói által nekünk oly megérdemelten népszerűvé vált atyjának egy kimagásló, magasztos erényekkel ékeskedő tagját vetették körül, nem lett volna szabad a profanus pártküzdelmekbe bevonni s az ő fenséges személyét a politikai közelharcban éppen olyan alkalommal szavazás tárgyává tenni, amikor voltaképpen csak személyválogatásról lévén szó, az eredmény félremagyarázásokra adhat alkalmat.

De hát az ellenzék rut intrikája éppen arra irányult, hogy ilyen félremagyarázásra alkalmat adjon. Azért provokálta a megtörtént választást s az ezzel járó szavazást.

Hisszük azonban, hogy eme gonoszkodás kárba veszett; mert sem az ifjú király, sem maga a fenséges főherceg egy pillanatig sem fogja gondolni, hogy ez az esemény az utóbbi-

hoz való rajongó szeretetnek, csodálatnak és hálának csak egy hajszalnyira való megcsökkenését avagy meglanyhulását jelentené. És a közönség nagy többsége is tisztában van vele, hogy ebben a kérdésben úgy vagyunk, mint ahogy Deák Ferenc felelte egy fiatal képviselő társának, Simor Jánosnak hercegrímássá, báró Sennyey Pálnak pedig tárnokmesterré történt ki-neveztetésekor, mikor az azt kérdezte tőle, hogy nem csudálkozik e rajta?

— Nem én, — felelte Deák. — Akkor csudálkoznám, ha Simort nevezte volna ki a király tárnokmesternek és báró Sennyeyt hercegrímásnak.

Nincs egy ember, aki ne bálványozná a hős és jeles hadvezért és el nem muló hálát ne érezne iránta a hazának a harctéren való védelmezéseért; és nincs egy higgadtan és elfogulatlanul gondolkozó ember, aki ugyanezt ne érezné gróf Tisza István iránt a nemzet bölcs és hazafias vezetéseért.

A háború.

**A miniszterelnöki sajtószó-
tály táviratai.**

Höfer jelentése.

(Dec. 18.) Keleti harctér: Bezán-szakszt átléptük 1150 foglyot ejtettünk, 19 mozdonyt és 400 megrakott vasuti kocsi zsákmányoltunk. Veputnánál az oroszokat visszavertük. Uz-völgyben németek előrenyomultak, Bol-Polsknál pedig 600 méter széles állást elfoglaltak, 300 foglyot ejtettek.

Német jelentés.

(Dec. 18.) Nyugati harctér: Angol támadásokat Hanneschansnál véresen visszavertük. Franciák támadása Beconvoexnál összeomlott. Az erdő kezükön maradt.

Bolgár jelentés.

(Dec. 18.) Macedóniai front: Tüzérségi és előőrsi csatározások. Román front: elértük a Golovica fő-Testemel-Doe-ran-Dokueacea vonalat.

Höfer jelentése.

(Dec. 19.) Keleti harctér. Oroszok támadásai Uz völgyében, Augusztovkánál és Bol-Polsknál eredménytelenek maradtak.

Német jelentés.

(Dec. 19.) Nyugati harctér: Csekély harci tevékenység. — Keleti harctér: Észak-Dobruzsában átléptük a Babadag-Pecinag vonalat.

Havas-ügynökség jelentése.

(Dec. 19.) Párisból jelentik, hogy a francia szocialista egyesülés kongresszusa 10.026 szavazattal 409 ellenében a béke mellett foglalt állást.

Höfer jelentése.

(Dec. 20.) Keleti harctér: Az alsó Duna felé nyomulunk előre. Két nap alatt 1000 foglyot szállítottunk be és sok járművet zsákmányoltunk. Mestecanescinél újra megvertük az oroszokat.

Német jelentés.

(Dec. 20.) Nyugati harctér: Reimstól északnyugatra visszavertük a franciák támadását. Minden más helyen is, csak a Chambrette major maradt a kezükön.

Bolgár jelentés.

(Dec. 20.) Macedon front: A macedonai fronton általában kölcsönös tűzérési és járőrharok. — Román front: Bevonultunk Babadagba. A visszavonuló oroszok gyujtogatnak. Átkeltünk a Caimutuluj folyón.

Höfer jelentése.

(Dec. 21.) Keleti harctér: A mestecanescii szakaszon az oroszok nagy veszteséggel vereséget szenvedtek.

Német jelentés.

(Dec. 21.) Nyugati harctér: Az összes szakaszokon csak tűzérési harc volt.

Bolgár jelentés.

(Dec. 21.) Macedon front: Ugy mint eddig. Román front: A 3-ik közák hadosztályt visszaveleltük, amely nagy veszteséget szenvedett. Jobdorov ezredes is elesett.

Az új király.

A koronázás napja rohamosan közeledik s lassankint kifejlődik az elrendezésnek egész képe, amely díszes és csillogó lesz, mint a magyar nép örömtől ragyogó szemei.

A kir. hercegek és hercegnők részvétele és a palotahölgyek.

A koronázáson 18 kir. herceg és 17 kir. hercegnő fog részt venni és 50 palotahölgy, akiket Zita királyné most nevezett ki a magyar hölgyek közül.

Történelmi díszek a koronázáson.

A koronázáson Lotz Károly Madonnaképe is szerepelni fog, amely már az 1867. évi koronázáson is szerepelt. És szerepelni fog Mátyás király trónkártyája, amelyet az Erdődy grófok ajánlottak föl ez alkalomra.

Nagy fogadás az udvarnál.

Hir szerint a király és királyné, akik e hó 27-én érkeznek és 31-én távoznak el Budapestről, budapesti tartózkodásuk alatt fogadni fogják mindazokat, akiknek az ünnepek alatt különleges szerepük lesz.

Az osztrák parlament a koronázáson.

Az osztrák képviselőháznak az elnökségen kívül 62, az urakháznak 22 tagja különvonattal érkezik a koronázásra.

A királyné díszruhája.

A királyné díszruhája elkészült. Höföhér nehéz selyem brokátból van, 4 méter uszályal. Minden öltés rajta magyar kéz munkája. Az aljon 25 magyar leány dolgozott 9 napon át felváltva éjjel-nappal. A derekat, igazabban pruszlikot Pozsonyban himezték. A himzés szinaronnyal készült, Mária Teréziabeli lantvirágos és rózsás motívumokkal. Az alját az Országos Magyar Háziipari Szövetség Bálvány-utcai műtermében himezték; a pruszli-

kot Pozsonyban Cziher községében lakó parasztszanyok. A ruhát ezután Girardi József varrta egészé. A mintát herceg Esterházy Miklósné szolgáltatta egy ruhatárában őrzött Mária Terézia korabeli díszruhával.

A király és a feldult tűzhelyek.

Királyunk elfogadta az „Ausztria-Magyarország” nevű, a magyarországi, erdélyi, kárpáti részekben feldult tűzhelyek újjáépítésére alakult osztrák bizottság védnökségét.

Biboros püspökünk szerepe.

A királynét — régi törvény szerint — a veszprémi püspök, tehát báró Hornig Károly biboros fogja megkoronázni a kis koronával. A biborost a királyi pár a mult hetekben már hosszabb magánkihallgatáson fogadta.

Veszprémmegyei Ujság.

Lapunkra 1917. január 1-től kezdve új előfizetést nyitunk.

Előfizetési ár:

egész évre	12 K
fél évre	6 „
negyed évre	3 K
egy hónapra	1 „

Lapunk az utcán is árusítatik. Egyes szám ára a csütörtöki lapból 8 fillér, a vasárnapi lapból 16 fillér.

Leikészek, tanítók, k. jegyzők évi 8 koronáért kapják a lapot.

A kiadóhivatal.**Hírek.**

Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk lapunk olvasóinak, munkatársainak és jóbarátainak.

— Személyi hir. Devecseri Schultheisz Emil altábornagy, a pozsonyi m. kir. honvédkerület parancsnoka f. hó 22-én Veszprémben volt s itt megszemlélte a 31. honv. gyalogezred pótzászlóját és a 7. honvéd tábori ágyus pólteget. Mindkét helyen a legnagyobb rendet találta, ami fölött elismerését fejezte ki a parancsnokok előtt.

— Karácsonyi mellékletünkön Lőrántffy Péternek, a veszprémi ág. hitv. evangélikus gyülekezet nagyteljeségű, fiatal lelkesének elhunyt uralkodónk fölött mondott gyászbeszédét is megtalálja az olvasó. A merőben egyházi szónoklat emelkedett szellemen, a gondolatok és hasonlatok gazdagsága, szerkezetének, stílusának szépsége, bírálatának finom tapintatossága tették érdekessé arra, hogy azt lapunk hasábjain leközzöljük.

— Katonai kitüntetések. Őfelsége a király a hadidiszintnyes 3. osztályu katonai érdemkeresztet méltóztatott adományozni Bernáth Géza a 307. h. gy. ezrednél beosztva volt 31. h. gy. ezredbeli hadnagynak és elrendelte, hogy a legfelsőbb dicsérső elismerés tudtul adassék Gyenes János, a 312. h. gy. ezrednél beosztott 31. gy. ezredbeli alezredesnek; Medvey Lajos 31. h. gy. ezredhez beosztott szolgálaton kívüli, Rosenberg Henrik III/31. népfőlkélső gy. zászlóaljbeli főhadnagyoknak, Glatz Rezső 7. (41.) h. táb. ágyus ezredbeli tart. hadnagyoknak és Adriányi Samu IV/31. népfőlkélső hadtápszólszóljalnál beosztott népf. és Meszéna Jenő a 12. h. gy. ezrednél beosztott 31. h. gy. ezredbeli tart. hadnagyoknak; dr. Barta Miksa egy dandár távbeszélő osztagnál beosztott 31. h. gy.

tart. főhadnagynak; Göttmann Ferenc a IV/31. népfépf. hadtápszólszóljalnál beosztott főhadnagynak. Továbbá adományozni méltóztatott a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján Pollák József őrmesternek a 31. h. gy. ezredben; Kiss János főtűzmeszternek a 41. h. táb. tarackos ezredben, Divisch Róbert tart. 2. oszt. címzetes 1. oszt. tűzmeszternek ugyanott és Páskuj Ferenc 1. oszt. számvívő altisztnek a 31. h. gy. ezredben. Az ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján Zdiarszky László ővezető, címzetes szakaszvezetőnek a 31. népf. gy. ezredben. A felhatalmazott parancsnokság által adományoztatott a vas érdemkereszt Kothaj István népf. tizedesnek a 31. népf. gy. ezredben.

— Városi közgyűlések Veszprémben. Amint előre jeleztük e hó 23-án tartotta Veszprém város képviselőtestülete részleges tisztújító, majd rendes téli közgyűlést. A tisztújító közgyűlést d. u. 3 órakor dr. Véghegy Kálmán alispán nyitotta meg, akit a terembe léptekor lelkesen megéljenztek. Első alkalommal elnököl — ugymond az alispán — szülővárosa képviselőtestületének közgyűlésén, mint alispán, meleg szívvel és legbensőbb érzéssel köszönti hát a képviselőtestület tagjait. Majd reatérvén a tárgyra, közölte, hogy egy pénztári tiszt, egy számtizti és ezek betöltése folytán esetleg még más állások vannak, illetve jönnek üresedésbe. A szabályszerű pályázati időben beadott pályázatok fölött délelőtt megtartotta a kijelölt választmányi ülést, amelynek dr. Óvári Ferenc, Kránitz Kálmán és a katonai szolgálata által megjelenésben akadályozott dr. Spitzer Mór a tagjai. A pénztári tiszt állásra a két pályázó: Koronczay Lajos v. irnok és Ujvári Károly közül csupán az első, mint megletező kvalifikációval bírót jelölték. A közgyűlés tehát Koronczayt egyhangu felkiáltással megválasztotta. — A számtizti állásra pályázó Benkő János detektiv, Ujvári Károly és Balogh Emilia közül ismét csak a kvalifikációval bíró Benkő jelöltetett s így ő is egyhangulag választatott meg azzal a kikötéssel, hogy az államszámizvitei vizsgát egy év leforgása alatt letenni köteles. Ily módon az irnoki és a polg. biztosi (detektiv) állás megüresedvén, az előbbinire Horváth György és Balogh Emilia pályázók kandidáltak, akik közül a közgyűlés Horváth Györgyöt választotta meg, az utóbbi állást pedig Molnár Aladár és Ujvári Károly közül Molnár nyerte el szintén egyhangu felkiáltással. E szerint Ujvári minden megpályázott hivatalból elesett. Sőt — uti figura docet — egyetlen hangot sem emeltek az érdekében azok, akik pedig állítólag megígérték a támogatásukat neki s még csak kísérlet sem történt arra, hogy pályázata elbírálás alá kerüljön. A választás azért közmegelekedést keltett, mert a megválasztottak is mind arra való, derék, kifogástalan emberek.

A választás megejtése után az alispán a jelenlevő Horváth Györgyötől kivette az esküt (a többi felesketését a polgármesterre bízták), majd a polgármester szólt néhány meleg szót az alispánhoz, aki lelkes éljenzés közt távozott a teremből.

Dr. Kemjathy László polgármester elfoglalván az elnöki széket, bejelenté, hogy báró Hazai Samu honvédelmi miniszter köszönetét fejezte ki a hozzá intézett üdvözlésekkért. — A polgármester felírt a honv. miniszterhez a tiszt beszállásolási díjak visszatérítése érdekében. Szép szavakban elpárentálja Oblatt Rudolfot és közli, hogy özvegye 200 K-t adományozott a hadiárvának. — Jelenti, hogy három kanonok névtelenül 400 — 400 és 700 koronát adományozott különböző jótékony célra. — Jelenti, hogy Róna Ármán 500 darab egy-egy kiló szalonaról szóló utalványt küldött a polgármesterhez a szegények közt leendő kiosztás végett. — A Veszprémi Takarékpénztár az erdélyi menekülteknek egy összegben 700 kor. segélyt adott, azonfelül havonként 100 koronát kötelezett. — A tanács elhatározta, hogy a koro-

názás napjának megünneplésére 4000 kor. erejéig 450 hadbavonult családja közt körülből 500 kigr. disznóhúst, illetőleg a zsidóknak marhahúst osszanak ki. Valamennyi bejelentés helyeslőleg tudomásul vétetett.

Kövekezett a napirend. Dr. Horváth Béla főjegyző részletesen ismertette az 1917. évi költségvetést, amely szerint 126.000 K van előirányozva, de a bevételek elegendősége mellett pótdarab szükség nem lesz. Weisz M. Ignác a rendőrségnek külön segély és ruházati költségdóbblet megszavazását ajánlja, amit dr. Ovári és a polgármester hozzászólása után a közgyűlés el is fogadott. Dr. Csomasz Béla a polgári fiúiskola helyiségének egészségtelen volta miatt szólalt föl, a miniszterhez való feljelentéssel fenyegetődvén, Tisztartó Sándor pedig támogatta. A polgármester felvilágosította őket, hogy a város átadta ingyen a helyiséget a közoktatásügyi kormánynak, arra nézve tehát neki intézkedési joga nincs; mindazonáltal megvizsgálhatja az ügyet s esetleg táviratilag fordul a kormánynak. Dr. Rosenberg Jenő v. főorvos ama megjegyzése után, hogy abban az iskolában nem oly rosszak az egészségi viszonyok, mint felszólaló lefesti, mert azt még soha sem kellett járvány miatt beszűntetni, dr. Ovári Ferenc, aki az iskolát sajátjából rendezte be, kijelentette, hogy a kályha is meg lesz javítva az ünnepek alatt. A költségelőirányzatot egyhangulag el fogadta a közgyűlés. — Az 5-ik hadikölcsönre 85.000 koronát szavazott meg a közgyűlés. — A városi képviselőválasztásokat igazoló választmányba egyhangulag Koller Sándort és dr. Rédey Gyulát választotta meg a közgyűlés. — Az összes városi tisztviselőknél és alkalmazottaknál 14.284 korona drágasági segélyt szavazott meg 1917. évre s azt már 1916. nov. 1-től számítva folyósítják. — A polgármestert fölhatalmazta a közgyűlés, hogy közérdekű városi ügyekben a képviselőtestület összehívása nélkül fellebbezéseket adhasson be. — Az 1917. évi virilisek névjegyzékét jóváhagyták. — A város pénzeinek hova helyezését elhatározták. — Dr. Ovári Ferenc indítványára, miután Tisztartó Sándor a ki-sajátításra vonatkozó indítványát visszavonta, névszerint megszavazták, hogy a Todesco-féle vásártéri házat 100.000 koronáért megveszik. — A felső keresk. iskola ügyében a főjegyző által ismertetett miniszteri leiratok alapján a polgármester és dr. Csete Antal főügyész felvilágosításai után elhatározták, hogy az iskolát ingyen átengedik a kormánynak, fizetik tovább az amortizációs annuitásokat, azony reményben, hogy az a jövőben a város áldozatkészségét valami téren rekompenzálni fogja. — A gróf Batthyány uradalommal zöldélgelárusító csarnok felállítására 20 évre kötött szerződést jóváhagyták. — A honvédsapatok részére 14.000 korona ellenében átengedték a gyakorlatot. — A honvédtüzér barakkokra vonatkozó szerződést meghosszabbították. — Nyilvános hangversenyek stb. helyi díjairól a szabályrendeletet megalkották. — A kórházi tisztviselőket a IX., X. és XI. rangosztályba sorozták a személyi pótlékok betudásával. — Az arra érdemes alkalmazottakat a rokkant- és nyugdíjgyülethez beiratták. — Biczó v. tanácsos és a mérnöki rajzoló családi pótlékát kiterjesztették. — A szikvizadó stb. szabályrendeletet min. leirat értelmében kiegészítették. — A soproni posta-távirda igazgatóságának a postakincstárral kötött bérszerződés körül támasztott követeléseit nem teljesítik. — Központi szeszlovó felállításának kérelmezését elhatározták. — Dr. Rosenberg Jenő v. főorvosnak készpénzben lótaritási átalányt szavaznak meg. — A kórház, szegényház stb. dologi szükségleteit a háboru alatt házilag szerzik be. — A városi tisztviselőknél (polgármester, rkapitány stb.) és alkalmazottaknál dr. Ovári Ferenc, Koller Sándor és Pósa Endre pártoló hozzászólásai után háborus pótmunkáért külön jutalmat, sőt köszönetet szavaznak. — Ugy szintén tiszteletdíjat a v. mérnöknek a villamostelep átvétele körüli rendkívüli

munkáért. — A Bokrossy Jenő főmérnök által referált közp. anyagraktár építését dr. Ovári Ferenc és Tisztartó Sándor támogató hozzászólásai után elhatározzák.

Még több telekbérbeadást szavaztak meg, alapítólevelet alkottak, pénztári tisztii helyettesről gondoskodtak, tűzkársegélyt és vízvesztéskor történő hosszabbításokat engedélyeztek és illetőleg ügyeket intéztek el.

Az üléssel bekezdése előtt a polgármester válaszlal Bukovics Józsefnek hozzá intézett kérdésére és kijelentette, hogy a szegény gyermekek ruhái megérkeztek, a cipők is már utol vannak és dec. 23—30-án lesznek kiosztva a tanácsteremben. — A gyűlés ezzel este 7 órakor véget ért.

— A szőlősgazdák nagygyűlése. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete a Közelken szőlészeti nagygyűlést rendezte, amelyen a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület képviselőiben Kajdacsy Endre egyesületi igazgató jelent meg. Sajnálatos volt a tudomásul, hogy az idén az ország átlagos bormérete kat. holdankint nem volt több 3 hektoliternél, aminek oka főleg a rézgálichiány volt, habár a kormány mindent elkövetett. Ezt a jövőre nézve is megígérte a jelenlevő miniszter megbizott. Rézgalic minden valószínűség szerint elegendő fog kiosztani, a kénhiány miatt azonban úgy a szőlőkénegből, valamint a rézkénporból csak korlátozott mennyiség lesz kapható. Várme-gyénkben a rézgaliciosztást a jövő évben is a V. G. E. fogja végezni.

— Városi képviselőválasztások. Veszprémben a városi képviselőválasztások dec. 28-án fognak mezejteni.

— A bestia. A központi hatalmak most, amikor már a vak is látja, hogy az anélkül ama szakadtáig való erőlködése immár mindhiába való, a vallási és emberi érzellet szerint felajánlották neki a békét, hogy megmenték a nemzetek millióit a pénz- és véráldozatok szörnyűségeitől. Letette eléjük az áldozatul esett hőskorában fogant, vérvél öntözött elajzgat a békének, hogy tiporják el, ha merik. S ők merik. Karácsony után közlik a választ, amelyről már most tudva van, hogy elutasított lesz. Leikes ember nem merné megtenni. De a barom képes reá.

— Az erdélyrészi menekültek katonai rokonainak értesítése. E tárgyban az alisan a jársok főtisztosabirával és a r. t. városok polgármestereivel, valamint a köz-ségi előjáróságokkal körrendeletben közölte a belügyminiszternek rendeletét, amelyet közérdekű voltánál fogva alább egész terjedelmében közölünk:

6531—1916. B. M. res. számú körrendelet. Románia betörése következtében menekülésre kényszerült erdélyrészi lakosság sorsa iránt a menekülteknek a harctéren levő hozzátartozói érthető aggodással érdeklődnek. Derék katonáink a parancsnokságaik útján tömegesen kérdezősködnek családjuk sorsa felől. Katonáinknak ezt az aggodalmát a lehetőség szerint a legsürgősebben kell elosztani. Mivel pedig az érdeklődők leggyorsabban abban az esetben értesülhetnek hozzátartozói holllétéről, ha ezek őket tábortábori útján közvetlenül értesítik, felkérem alispán (polgármester) urat, hogy a menekültek ilyen értelmű tájékoztatása és támogatása érdekében hivatalból, valamint a menekültek ügyével foglalkozó társadalmi tényezők és a menekültek közt levő közalkalmazottak áldozatkész közreműködésével a legszelesebb körben mozgalmat szervezzen. E célból a mellékelt közleménynek közhírré tétele mellett kívánatos volna, hogy az előbb említettek a menekülteket keressék fel, szólítsák fel, hogy a harctéren levő hozzátartozóiknak irjanak és vállalkoznak el az irástudatlanok leveleinek megírására. Budapest, 1916. október 10. Sándor János s. k. — Másolat a 6531—1916. B. M. res. számhoz. A Románia ellenséges betörése következtében menekülésre kényszerült erdélyrészi lakosság

sorsa iránt a menekülteknek a harctéren levő hozzátartozói érthető aggodással érdeklődnek. Derék katonáink a parancsnokságaik útján, tömegesen kérdezősködnek családjuk sorsa felől. Illetékes helyről arra hívják fel az erdélyrészi menekültek figyelmét, hogy a harctérra a híradás leggyorsabb eszköze a tábortábori posta. Akinél a harctéren hozzátartozója van és tudja a tábortábori postája számát, írjon címre azonnal levelet, vagy tábortábori postai levelezőlapot és közölje, hogy hol van, milyen körülmények közt. Egyébiránt a belügyminiszter felhívta a hatóságokat, hogy a menekültek ilyen értelmű tájékoztatása és támogatása érdekében hivatalból, valamint a menekültek ügyével foglalkozó társadalmi tényezők és a menekültek közt levő közalkalmazottak áldozatkész közreműködésével a legszelesebb körben mozgalmat szervezzenek. Aki tehát inni nem tudnak, forduljanak a levelek megírása végett a köz-ségi előjárósághoz (városokban a polgármesteri hivatalhoz) vagy az előbb említett társadalmi tényezőkhöz.

A fenti körrendeletet az illetékes hatóságok közölték a menekültekkel.

— Veszprém város az alkalmazott-tisztviselőinek és alkalmazottjainak a szigorú háborús viszonyok között igazán nehézre vált helyzetét, igazán ártatlanul gondoskodik nemcsak a köz-ségi tisztviselőiről, hanem az egyéb alkalmazottjairól is. Dr. Ovári Ferenc orsz. képviselő volt szószólójuk a pénzügyi bizottságban és az állandó választmányban, pártolván a tanács ama javaslatát, mely e célra összesen 14.284 kor. kíván fordítani. A december 21-iki közgyűlés ilykép is határozott.

— Elítélt árdragítók. Dr. Török Gyula veszprémi rendőrkapitány több jövevű kereskedő és vendéglőst itél el summás pénzbüntetésre és elzárásra háborus árdragításért. — Nagyon örülünk a rendőrkapitány eme szigorúságának, amely nélkül bizony nagyon elszaporodnának az így is eléggé elburjánzott visszaélések az árusítás, kivált az élelmiszer-árúsítás körül, amiről még nekünk is lesz egynehány szavunk. Az elítélt árdragítók neveit most még nem közölhetjük, mert az ítéletek nem jövevűek.

— Központi szesz öző szövetkezetek alakulása várme-gyénkben. A központi szövetkezeti szeszlovók megalakítása érdekében december 21-ére értekezletet hívott össze a várme-gyei gazdasági egyesület. Kajdacsy Endre ügyvezető igazgató ismertette az érdeklődő gazdaközönsséggel a szövetkezetek mi-kénti szervezését és felkérte az értekezleten megjelent szőlősgazdákat, hogy járásonként vagy nagyobb körzetenként, esetleg község-ként is, alakítsák meg azokat, de még december hó folyamán adják be kérvényüket a pénzügyigazgatósághoz engedélyért. A szőlősgazdák kiküldöttjei bejelentették, hogy Enyingen, Siófokon, Fokszabadin, Balatonkenesén, Devecserben, Bakonyzentlászlon, Várpalotán már megindult ilyen mozgalom s az alakuló gyűlést mindentel a karácsonyi ünnepek alatt hívják egybe.

— Közszemle. Veszprém város adóhivatala közli, hogy az 1916. évre szóló IV. oszt. kereseti adó és hadmentességi díj kivetési lajstrom folyó hó 22-től a városi adóhivatalban 8 napi közszemlére lesz kitéve.

— 30 krajcár a tej. Veszprém pénteki hetipiacán a rendőrkapitány kimondotta, hogy a tejet 60 fillérről drágábbért nem szabad árusítani, mert aki ennél magasabb ártért adja, azt megbünteti. Azt hisszük, hogy igen sokan örömmel üdvözlik a rendőrkapitányt ezt a maximalistát, amely való-ságos tejujsorát van hivatva megszüntetni. Hiszen 80 filléren alul szóba sem álltak a szegény háziasszonnyal a falusi tejárusok! Csak aztán meg is maradjon legalább ez az ár. És ne kezdjék el „közérdekből” (?) megint elhessegetni a piacról a kapitányt, akit már egyszer ugyis elpanaszoltak onnét, amikor rendet teremtett.

Kereskedelmi utazók mintaböröndjeinek podgyászviteldij kedvezménye megszűnik. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államvasutak vonalain a korábbi hirdetés szerint az 1917. évi február hó 1-ével felemelt díjakkal érvényben levő új személy- és podgyászdíjszabással a mintaböröndökre engedélyezett kedvezményes díjak hatályon kívül helyeztetnek s az említett naptól fogva a mintaböröndök csakis a rendes podgyászszállítási díjak fizetése mellett lesznek szállíthatók.

Eladó

a m. kir. 7. honvéd tábori ágyusezred pótütegénél

érett lótrágya

fuvarozás nélkül.

Erdeklődni lehet a m. kir. 7. honvéd tábori ágyusezred gazdasági hivatalában, Veszprém, Kossuth Lajos-utca 42. szám.

DIANA

fogkrém

1 korona 20

KURTZ GYULA
VESZPRÉMBEN és PÁPÁN

Új és használt
zongora, pianino, harmonium
és cimbalom raktára.

Kölcsönzések, javítás- és
hangolások helyben és
vidéken is teljesítetnek.

Avult hangszerek újat/rt becseréltetnek.

Iskolaszerek, rajzszerk, papirok,
minden e szakba vágó cikkek a
legolcsobb áron kaphatók

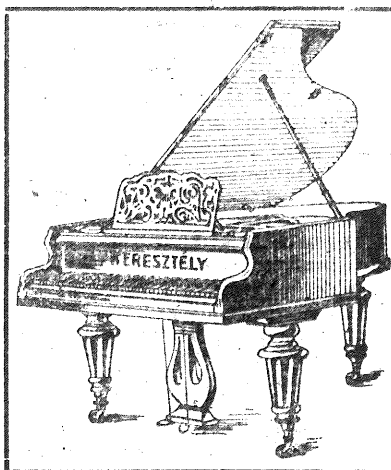
PÓSA ENDRE
könyvkereskedésében

Veszprém, Rákóczy-tér 3. sz.
(Saját ház.) Telefon 93.

Minden iskolában használható
tanönyvek raktáron vannak.

Zongorák és pianinók

a világ első gyáraiból,
úgyszintén világkiállitáson és másutt kitüntetett saját készítmények a lepszolidabb árban vásárolhatók és bérelhetők

KERESZTÉLY
hirneves
zongoratermeiben
BUDAPEST,
Vilmos császár-út.

➡ A világhírű Winkelman braunschweigi zongorák egyedüli képviselője. ➡

Ócska zongorák becseréltetnek. Hangolások és javítások szakszerűen s ismert lelkiismeretességgel végeztetnek.

KARÁCSONY.

Vagyunk még olyanok...

(1848/49—1915/1916)

Ép mint akkor régen
Riadó harsan fel széles magyar földön,
Dunántul, Tiszántul, hogy szent lázba ejtve,
Az az üzenet hív, szólít, melyre egykor
Száz vészen rohant át Kossuth regimentje
Magasztos emléktől kor hát visszatértél...
Hogy ime lomboló, új viharunk támadt:
Szemernyi foltot sem vethettek a fényre.
A régi fényre — ti tornyosuló árnyak!
Tünjön bár fölöttünk évezredek sorja:
Honszerelmünk' látja magasan lobogva.
Föltámadtak újra az elhantolt hősök,
Hisz utódaikban telkük öröklődött!
Azok... ott rohannak... az a daliás had...
Azokat hívják ám magyar katonáknak!
Megannyi titáni elszánt vörös ördög.
Mind egyek, mint első a honszeretben.
Szikra-eső hull-hull kardjuk villanásán,
Hogy porba rogyjanon a hitszegő ellen.

Dicsőségünk új hajnalpirkadása,
Az virradt Krasznánál, Gorlicze felett,
Limanovai éjszakák hevéből,
S ott a doberdói lankás fensíkon.
De a legsugárzóbb mégis ott volt tán
A vén Kárpátok csillogó ormain,
E télnék honán, hol örökös a hó,
Ott volt, ott voli Árpád hős szívtya népe
Legközelebb hozzád a nagy Alkotó!

Legendás multhoz, — tündöklő jövőhöz
A legméltóbb pálmát nyerted nemzetünk;
Át minden sorson, s időnk végtelenjén
Mi magyar voltunkért hogy büszke legyünk!

Sombornyé Pohánka Margit.

I. Ferenc József emlékének.

Gyászbeszéd, amelyet a veszprémi ág. hitv. evang. templomban elmondott

Lorántffy Péter,
ev. lelkész.

Alapige: „Meggzúnt a mi szívünk öröme, siralomra fordult örömünk; elesett a mi fejünk koronája!” (Jeremiás siralmi, V. sz. 15—16. vers.)

Ma, mikor a nemzet vére, könnye árán életéért küzd s legjobb ereinek megfeszítésével önmagának jövőt, életet kíván biztosítani, ugyanakkor a nemzet feje, a koronás király: dicső emléktől I. Ferenc József, életét veszti, a halál sötét birodalmán át az örök békeesség honába tér. Oly szomorú, oly megható összetalálkozása ez a sorsnak. A nemzetnek életéért folytatott dicsőséges harcába oly megrázó szomorúsággal cseng belé gyász, bánata: „meggzúnt szívünknek öröme; elesett a mi fejünknek koronája”. A koronás fő, a király a porban, az enyészet porában! Oda sújtotta az élet ura: a halál. Megdobban fájón a nemzet szíve s gyászruhában zárandókuttra tér. Gondolatok, érzelmek, lelkek-szívek repülnek gyászfekete szárnyon a

császárváros felé, a császárváros nagy halottjához. A gyászoló nemzet kegyelet utja ez, testvéreim! A kegyelet minket is hív — hisz a nemzet mi vagyunk. Szálljon, szálljon gyászfátyolos szárnyon a mi szívünk, a mi lelkünk, gondolataink, érzelmeink a nagy halottához! Ölelje át hódoló tisztelettel szeretetének melegével a jó királynak immár kihűlt, inogó alakját — had érezze még egyszer hű népe, a magyar nép szeretetének melegét.

Hullassuk síró szemünk könnyzáróját halovány arcára, lecsukott szemére, — hátha kinyílik mint langyos eső után a virág — s had lássa meg nemzetét busulását, nagy fájdalmát, igaz gyászát, melyet nem a kényszerítisztelet, sem a tartózkodás szült rendelet hatásából, hanem a lélek legbensőbb érzelme, őszinte megnyilvánulása. Hajojon meg térdünk, s zokogja ajkunk fölébe keserves panaszunk: „meggzúnt örömünk; elesett a mi fejünk koronája! jaj most mi nekünk!”

S azután — emelkedjünk az imádkozó lélek szárnyán az égbe, az örökérvényű Istenhez s imádkozunk a királyért. Adja meg az igaz bíró hű szolgálójának a jók, igazak jutalmát: menyországban a lélek udvarát; az itt maradt földi, romlatag testnek készítsen királyi sírt, királyi kriptát, eme rendeltetéssel: fejedelmi nyugvást. Kérjük esdve az ég Urát, cselekedjék így vele a Jézus érdemeiért s mi érezzük, hogyha majd emlékezünk — sokszor gondolunk mi rá — legyen hová tekintenünk, legyen hová zárandokolnunk.

***

A lélek szárnya az utolsót suhintja. Oda értünk, ott vagyunk a félség ravatalánál. Minden emlékezésre hív. Az a lobogó szövegetek — mely a fogó élet szimbóluma — oly kísértetiesen lobog. S amint egész lélekkel belemertülök a jelkép szomorú valóságába, — úgy veszem észre, hogy azok a vibráló, vonagló fényugarak, lángnyelvek egymásutániságban egymás mellé belüket, rajzainak, mondatokat írnak. Mondatokat a multról. A mult nagyságáról. A nagy király dicsőségéről. Azután fájón, szomorúan vesztéséről, végtelen vesztéséről. Arról, hogy mi minden lett az enyészet martaléka...

***

Mit is veszítettünk? Széretném megrajzolni a fenség alakját kidomborítva jellemének minden vonását s elibétek állítani: ime, egy király, egy ember, lássátok! Mint király dicsőséges, mint ember fenséges. De gondolatom ecsetvonásait megremegetti a féltő, hódoló tisztelet, a hivatatlanság, közvetlen közelségben e gyász s félek, hogy fenséges alakját hátha elhibáznám. Azért csak töredéket nyújtok. A nagyság jellemzésére csak egyet említek. Elégnek véletem. Emlékezzünk vissza a 67 év előtti időre, a fenség uralkodásának kezdetére. Tudjuk, hogy a kor milyen éles ellentétet állított a király és nemzet közé. Mennyire áthidalhatatlannak látszott az a szomorú, fájó, sötét úr, mely a királyt és népet egymástól elválasztá. I. Ferenc József az úr áthidalta. A magyar nép bizalmát, hűségét, szeretetét kiérdemelte, önmagának kivívta oly nagy mértékben, hogy ma ezzel a gondolatokkal zokog a nemzet királya ravatalánál s pótolhatatlan a vesztése. Oh, mondjátok testvéreim, a tökélynek, a jellemnagyságnak minő kiválósága kellett

ehez. Nem hín emberi felszeigés, a történelem beszél tapintatos bölcseségről, vonzó tisztaságról, őzítő igazságosságról, felmelegítő szeretetről, hűségről, türelemről, jószágról, erély- és kitartásról. Igen, testvéreim, az egyenesség, a bölcsesség, szeretet, hűség, tisztaság, jóág, kitartás, munka, önfeláldozás, — ezek azok az erények, melyek felséges uralkodók alakjai, minni emberét, magasztossá, mint királyt, nagyá és felejtethetlenné teszik előttünk.

Ezek az erények tündöklőbbé tették, glóriásabb fényt vontak homloka köré, mint királyi bibora, mint Szent Istvánnak gyémántoktól csillogó koronája. Lelkének gondja, álma, öröme, fájdalma a haza, a nemzet volt. Ha a sirban valamely melegség marad még a nyugovó szív körül, ez népei iránt érzett szeretetének örök melege. Szeretett az önfeláldozásig. Mint égelt, mint vágyott nemzetét boldogítani, gazdaggá s hatalmassá tenni! Éjéket virrasztott gondban, munkában. Kebéket öngazdagsága, eietet saját tüze emészte meg. S midőn megrendült már roskadó lábai alatt a föld egy remes világháború zúgó fergetegétől, kiegyenesedett lerázta az idők moháit s míg állta a csaták tüzet acél eréllyel, lelkéből a sebekkel harcoló népért, az égbe ima szállt. A világháború fenséges jelenete: a népért imádkozó ősz király. De miért is akarjam képét tovább is rajzolni? Bevészte önmaga szívünk mélyébe! Áldott, áldott örökké emlékezete! Fájó, örökké fájó elvesztése!

***

A fátyla kialudt. Ez volt utolsó mondata. Sötétség, gyász körülöttünk, bennünk, mindenütt. Vesztésünk romjain vigasztalatlan szívvel állunk. Csak sirunk, kesergünk: „Meggzúnt szívünk öröme; elesett a mi fejünk koronája! jaj mi nekünk!” Észre sem vesszük, hogy a csipős őszi szél ellebbenti szemünk elől sötét fátyolodat: gyász! Hogy bánatunk sötét egén a megnyugvást csillaga ragyog. A csillag sugarain a nagy halott elszálló lelke szól hozzánk. — Nincs maradó a nap alatt. A király is olyan, mint a ru, a virág. Elmúli, na az isten szelen fűvált reá. Egyik munkás megy — a fáradt piheenni tér — s jó helyette a másik. Örök isteni rendelet ez! Mit legyünk hát? A távoztót nem feledjük, nem soha! S ki jó utána, hódolattal üdvözöljük. — A lélek tovább beszél... fáradt vagyok, piheenni vágyom. Hallod utolsó szavát? — Vállaímon az emberi élet legmagasabb kora, életem az emberi életnek szenvedésekben leggazdagabb változata. Kezdeté: háború, vér, — a vége még nagyobb háború, még több vér, — közben örökös csapás. Örökös gyász. Életének reménycsillagai egymás után hanyatlának sötét éjbe. Ott testvér öccse: Miksa, mexikói császár, egyetlen fia: Rudolf, a trónörökös, s azután Erzsébet, a bálvány. Mindegyik oly szomorú, végzetes halál. Örökké fájó emlékek. Hosszu uralkodás, rögzös ut. Kifáradt. Piheenni vágy a király... ne zokogjatok! Pihe a király.

Majd hallék más szótat is az égből, mely ezt mondja val: Boldogok a halottak, kik az Urban hainak meg! Megnyugosznak. S az ő cselekedetük jutalma követi őket. A tiszta szívűek az Isteni meglátlják s az igazaknak az Ur ad örök hazát. Nagy okunk van erősen átölelni a hitet: jól lehet nem

látjuk, még sem veszítettük el; bár eltávoztott, mégis vellünk marad, mint Mózes, hogy tovább vezéreljen; hogy akít mi erőtelen halandók csak földi dicsőséggel koronázhattunk meg, örök, romolhatatlan dicsőséggel koronáztatik meg az eget egészen. Imádságban mondjuk el: Ugy legyen! Amen.

Pillangók.

A Veszprémmegyei Ujság számára írta:
Cholnoky László.

A mi vidékeinken ugyan ki látott eleven pillangót karácsony hetében?

Én láttam az elmúlt éjszakán. A lámpás már nem égett, hanem a kályha ajtaja nyitva volt és a pompás kis jószágok ott röpödtek a piros fényben.

A Mozgai ügyvéd pillangói voltak ezek a jövevények. Azé a hibbanteszű, öreg veszprémi ügyvédéi, akinek már husz éve semmi más dolga sincs, mint a föld alatt fekvén ellenőrizni a sirbolti férgek munkáját.

Mozgai magányos falusi háza ott állt a mi arácsi kis házunk közelében; a furcsa öreg, — bolyongásaiból hazafelé tartván, ott ment el mindig előtünk és a cselédek mondogatták:

— Ott megy a vén kótyagos!

Eleinte csak annyi volt nekem az öreg Mózai, mint a ringó rozsvetés, amit minden nyáron ott találtam, amikor odaköltöztünk vakációzni. Csak az tűnt volna fel, ha nem lett volna ott. Utóbb, ahogy a látásom határa kiszélesedett, az ő érdekessége is megnőtt előttem, pedig ő maga viszont, valahogyan összezugorodott, mert a misztériumot lehámozták róla a belényomkodott nagy tudományok. Akkor már nem arra voltam kíváncsi, hogy ki mit tud mesélni róla, hanem arra, hogy mi a valóság és a történetében.

Az iskolai év közben, otthon Veszprémben, gyakran álmoltam Mózairól. De egyik nyáron, amikor ismét kimentünk Arácsra és újra megláttam őt, rá kellett bukkannom az első kemény, szögletes, kiméletlen igazságra, hogy a szépségek és különösségek rendszerint szebbek és különösebbek messziről. Az élet, úgy látszik, azzal kezdi gorombaságainak szakadatlan sorát, hogy igazságokra tanítja az embert. Így, akkor már láttam, hogy Mózaiiban semmi különös, semmi félelmes sincs.

— Miért is mondják, hogy bolond?

— Hát azért, — mondta a kocsisunk, — mert amióta a madara meghött, mindéig bizonyos pilléket lát!

Kabdebó, a csopaki jegyző is azt mondta:

— Valami pillangók... Tudja!?

Es kezével a homloka előtt hadonászott. Egyszer csak mögém szegődött a kényes és taszigált, hogy menjek át a különös öreghez. Addig csavarogtam a kertje körül, amíg muszáj volt bejutnom. Emlékszem, hogy amikor már ottbent voltam, megijedtem attól, amit tettem.

Pedig Mózai igen szívesen látott; utóbb azután összeszoktunk. De arra, amire kíváncsi voltam, csak jóval később, egyik forró augusztusi délutánon került a sor.

— Volt egy madaram, egy gimpli, — mondta. — Rendkívül tudálcós, okoskodó kis jószág volt ez a madárka. Egy lánytól kaptam, aki azután nemsokára férjhez ment. Pesten laktunk és mindennap találkoztunk, hanem egyszerre csak elszoktunk egymástól. Akkoriban hallottam, hogy menyasszony lett.

Mozgai fel-alá járt és botjával csapkodta a palántákat.

— A természet ma is úgy látom, mint akkor láttam, — mondta. — És idővel majd maga is megtudja talán öcsémuram, hogy mit jelent az, ha az ember a leány természetére harminc év múlva is visszaemlékezik!... Amikor a leány menyasszony lett, különös gondolatok leptek meg és megkedveltem a magányos sétákat. Kijártam az erdőbe. És közben erősen összebátkozottam a kis madárral... Megmondtam már, úgy-e, hogy

akkoriban igen különös, szokatlan gondolataim voltak?... Nos hát ezek a különös gondolatok még közelebb hoztak engem a tudálcós gimpléhez. Neki panaszkodtam el mindig, ha valamelyik gondolatom hájszolni kezdett és ő mindig indolt olyasmit felelni, ami lehangozt és elhajszolta a színes, pompásan szomorú látomásaimat. Mert utóbb már egészen jól megértettük egymást. Ő mindig azt felelte nekem, ami már előbb is ott rejtőzött a leltem mélyén, de amiből én csak annyit tudtam megérteni:

— Hiábavalóság! Bolondság!

— Eleinte nagyon szomorú voltam és legjobban szerettem volna, ha egyik éjszakán a leltemet is elvitte volna magával az a csodálatos álomleány, aki mindig csak pirkadatkor hagyott el. De nem vitte el. Más történt helyette.

— Most jön az örület! — gondoltam és félelem fogott el. Miért is fél az ember az örültektől, ha csak olyan aprók és szelídek is, mint az öreg Mózai volt?

Ő nem vette észre a félelmemet. Tétován nézett az égre és folytatta:

— Tudja, mi történt?... Feltaláltam az élet korbaesítései ellen való arkánumot! Mivel reményem és várnivalóm nem volt többé, felhagytam a hiábavaló küzdelemmel a jövőért, amit elloptak tőlem. Nem előre éltém többé, hanem visszafelé. Magam megöngnyedtem, megkoptam, mert a rohanó idő szárnya engem is csak úgy verdesett, mint mást, de a leltem, az egyre fiatalabb lett. Az szállt visszafelé, utólré az elröppent napokat, felkereste a sivárú lett helyeket és beültette azokat szinpompás, illatos virágokkal. És az én vágó, szikrázó gondolataimból tarka, pompás pillangók születtek és körülrajongták a virágokat.

A kis öreg felsóhajtott. Ráncos arca furcsává torzult.

— Igen, utóbb annyira jutottam a gyötrelmes, nehéz lelki munka árán, hogy csak le kellett hunynom a szememet és ottermettem az én pompás kertemben, az illatos virágok, a csodás pillangók között. Hanem volt valaki, aki kinevetett, ha dicselkedtem előtte, aki letépte szememről a rózsaszínű fátyolt, amit annyi munka árán szőttem. Ez a kis gimpli volt.

— Egyik szép májusi estén, éppen Szent Bonifácus napján, a külvárosokba mentem bolyongani. Visaza akartam szállni megint a multba, azért azt az utcát kerestem fel, amelyikben ő lakott. Csöndes, furcsa kis utca volt ez, mintha elmúlt századokból maradt volna itt.

— Az ő ablaka nyitva volt, csak a csipkefüggöny volt leeresztve. Tudtam, hogy már régóta más lakik benne, mégsem állhattam meg, hogy a csipkefüggönny felre ne huzzam és be ne tekintsek. A tulso szobából zongorahangot és mély női éneket hallottam. A hang olyan volt, mint az övé, a dal pedig áthullámzott a lelkenem, mert az ő kedves dala volt. Ugy gondoltam: káprázat fogott el, de akkor megnyílt a közbenső ajtó és én beláttam a kivilágított szalonba. A zongora mellett pompás, szőke hajkoronát láttam, olyant, aminő az övé volt és a zenő női hang egyre nagyobb erővel hullámzott felém. Csodás elragadtatás vett erőt rajtam, de hirtelen vége lett mindennek, mert az ajtó becsukódott, a dal elhalt és én ottkint álltam a puszta, sötét utcán, a zuhogó esőben. Nem is tudtam, hogy megeredtem.

— Szomoruan mentem haza. Sejtettem már, — mert ott motoszkált a lelkenem, — amit majd a kis gimpli felel nekem, ha elmondom neki, mi történt:

— Hiábavalóság!... Bolondság!...

— De ő még többet is mond majd, — gondoltam, — és ha ő mondja, jobban megértem... Ismét feldúlja majd a virágos kertemet!

Amikor hazaértem, a kis madár gúnyosan lázongott és így szólt:

— Megint valami bolondságot művelt, csupa víz a ruhája! Ne is szóljon, tudom mi

történt! Talán az arcán is az öcsöcspek folytak alá? Pityy, pityy! Ismét csutána járt? Hiszen mondtam már, hogy sohasem érik el egymást! Ismerem őt, hiszen nála laktam!... Hiszen az őn felke tud repülni, fel a magasba szállni... az övé pedig!... Pityy, pityy, szóra sem érdemes! A földön csuszlik, az utca porában!

— Éreztem, hogy tündérkertemben a virágok hervadtan összezugorodnak, a pillangók pedig ijedten elrebbennek. Nagyon szomorú lehettem, mert a kis gimpli megzajnált és közönyös hangon azt mondta:

— Üljön le, majd elmondom, mi történt a szomszédban azalált, amíg odajárt!

— Ekkor egy gondolat villámolt át az agyamon. Letültem a nyitott ablak mellé, a párkányára pedig odatettem a kis madárka kálitkáját. Ő fecsegni kezdett, de én egyre kevesebbet hallottam belőle. Lehajtottam a fejem a karomra és vártam a közeledő álmat, hogy újra rendbehozza feldult kertemet. Egyszer aztán, — sokára, — halk madársírást, egyre csendesebbre váló panaszos síráskozást hallottam. Erősebben lehunytam a szemem és visszamenekültem a virágaim, a pillangóim közé!...

Mozgai itt elhallgatott, majd hirtelen fűtyörészni kezdett. Ugy látszott, megfelekezett mindenről.

— Mi lesz aztán, Mózgai bátyám?

Felkapta a fejét.

— Mi lett? Mi lett?!... Reggel arra ébredtem, hogy reszketek a hidegtől és a hajam csupa hó! A gimpli pedig ott feküdt a kálitkájában megdermedve, megfagyva — holtan! Szent Bonifácus elvitte magával! Mert Szent Bonifácus tudja, hogy az embernek nem jó tisztán látni!

A kis öreg ekkor hirtelen hozzámlepett és a fülembé sugta:

— De azért ne gondolja, hogy bolond vagyok!... A gimpli én öltem meg! Tudtam, hogy ez az éjszaka a halála lesz! És tudja, hogy miért öltem meg? Hogy ne dühassa fel többé a kertemet! Lássá, azóia újra visszajárok a virágaim közé, amelyek pompásabbak, mint valaha és újra gyönyörködöm a pillangóimban, amelyek körülröpödnek engem!...

Az öreg Mózgai ügyvéd pillangói voltak azok, amelyeket ott láttam a szobámban, a kályha tűzvörös fényében.

Hajnaltban elszálltak.

De úgy érzem, hogy még egyszer felkeresnek, engem sem hagynak el többé.

Két csapat.*

Írta: Vértesy Gyula.

Az egyik most megy: dallal, virággal.

Ragyogó szemmel, hős harci vággyal.

Dobol a dobos: tramtara-tramta.

De gyönyörű is indulni harcba!

A másik most jön! Ki vak, ki sánta.

Ott maradt szem, láb, duló csatákba.

Dobszó, már nem kell lépést lemérni

Mankóval, büszkén, nem lehet lépni.

Egyik köszönti másikat szépen

Szalutálással, néma beszédben.

Azután mennek. Jobbra és balra.

Ezek a kórházba — azok a harcba.

S hiába dobol a dobos újra;

Századkürtös is hiába fujja.

A legények már hallgatag mennek.

Szemök se ragyog, nem is nevetnek.

Magukra sűrűn keresztet vetnek...

* A „Szemle”-ből.

Adjunk meleg ruhát és elpót a menekülteknek!